

THỰC TRẠNG RÈN LUYỆN KỸ NĂNG GIAO TIẾP CHO TRẺ MẪU GIÁO 5-6 TUỔI TẠI TRƯỜNG MẦM NON HUNG DŨNG 1

Thái Thị Thủy

Khoa Giáo dục mầm non – Trường Đại học Nghệ An

Hồ Thị Tố Sương, Lương Thị Hợi

Lớp K46A CĐMN, Khoa Giáo dục mầm non, Trường Đại học Nghệ An

Tóm tắt: Kỹ năng giao tiếp đóng vai trò quan trọng trong sự phát triển nhân cách và khả năng hòa nhập xã hội ở trẻ mẫu giáo. Việc rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ 5-6 tuổi giúp trẻ mạnh dạn, tự tin và hình thành các mối quan hệ tích cực với bạn bè và những người xung quanh. Nghiên cứu này nhằm tìm hiểu thực trạng rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi tại Trường Mầm non Hưng Dũng 1. Kết quả nghiên cứu cho thấy giáo viên đã chú ý đến việc rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ thông qua các hoạt động học tập và vui chơi, tuy nhiên vẫn còn một số hạn chế về phương pháp tổ chức và hình thức hoạt động. Trên cơ sở đó, nghiên cứu đề xuất một số định hướng nhằm nâng cao hiệu quả rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi trong trường mầm non.

Từ khóa: Kỹ năng giao tiếp, rèn luyện kỹ năng giao tiếp, trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi, giáo dục mầm non.

THE CURRENT SITUATION OF COMMUNICATION SKILLS TRAINING FOR 5 - 6 YEAR – OLD PRESCHOOL CHILDREN AT HUNG DUNG 1 KINDERGARTEN

Abstract: Communication skills play an important role in the personality development and social integration of preschool children. Training communication skills for children aged 5–6 helps them become more confident, active and capable of establishing positive relationships with others. This study aims to investigate the current situation of communication skills training for 5-6 year-old preschool children at Hung Dung 1 Kindergarten. The research results show that teachers have paid attention to developing children's communication skills through learning and play activities; however, there are still some limitations in teaching methods and forms of organization. Based on the findings, several orientations are proposed to improve the effectiveness of communication skills training for preschool children in kindergarten.

Keywords: Communication skills, communication skills training, preschool children, early childhood education.

Nhận bài: 04/03/2026

Phản biện: 28/03/2026

Duyệt đăng: 31/03/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Kỹ năng giao tiếp đóng vai trò quan trọng trong sự phát triển nhân cách và khả năng hòa nhập xã hội của con người. Đối với trẻ mầm non, đặc biệt là trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi, việc rèn luyện kỹ năng giao tiếp có ý nghĩa quan trọng trong việc phát triển ngôn ngữ, tư duy, cảm xúc và các hành vi xã hội tích cực, đồng thời giúp trẻ tự tin hơn khi chuẩn bị bước vào bậc tiểu học. Chương trình Giáo dục mầm non cũng xác định phát triển tình cảm và kỹ năng xã hội là một trong những lĩnh vực giáo dục trọng tâm, trong đó kỹ năng giao tiếp giữ vai trò then chốt.

Tuy nhiên, trên thực tế việc rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ ở một số cơ sở giáo dục mầm non vẫn chưa được quan tâm đúng mức. Tại Trường Mầm non Hưng Dũng 1, hoạt động này vẫn còn một số hạn chế như hình thức tổ chức chưa phong phú, điều kiện tổ chức hoạt động còn hạn chế, dẫn đến một số trẻ còn rụt rè, thiếu tự tin trong giao tiếp với bạn bè và người xung quanh. Xuất phát từ những lý do trên, nghiên cứu được thực hiện nhằm tìm hiểu thực trạng rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi tại

Trường Mầm non Hưng Dũng 1, làm cơ sở để xuất các biện pháp nâng cao hiệu quả giáo dục trong nhà trường.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm kỹ năng giao tiếp

Kỹ năng giao tiếp là khả năng con người sử dụng ngôn ngữ và các phương tiện phi ngôn ngữ để trao đổi thông tin, bày tỏ suy nghĩ, cảm xúc và thiết lập các mối quan hệ với người khác. Đối với trẻ mầm non, kỹ năng giao tiếp thể hiện ở khả năng lắng nghe, diễn đạt ý kiến, chia sẻ cảm xúc, và tương tác với bạn bè, giáo viên trong các hoạt động học tập và vui chơi. Việc rèn luyện kỹ năng giao tiếp giúp trẻ phát triển ngôn ngữ, hình thành các hành vi xã hội tích cực và nâng cao khả năng hòa nhập với môi trường xung quanh. Vì vậy, giáo dục kỹ năng giao tiếp cho trẻ mẫu giáo, đặc biệt là trẻ 5-6 tuổi, có ý nghĩa quan trọng trong sự phát triển toàn diện của trẻ.

2.2. Thực trạng rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi tại Trường Mầm non Hưng Dũng 1

Để tìm hiểu thực trạng rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi tại Trường Mầm

non Hưng Dũng 1, chúng tôi sử dụng các phương pháp nghiên cứu như: nghiên cứu tài liệu, quan sát, điều tra bằng bảng hỏi đối với giáo viên và xử lý số liệu bằng phương pháp thống kê. Kết quả khảo sát cho thấy việc rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ trong nhà trường đã được giáo viên quan tâm thực hiện thông qua các hoạt động học tập và vui chơi. Tuy nhiên, hiệu quả của hoạt động này vẫn còn những hạn chế nhất định.

Kết quả khảo sát mức độ đạt được về kỹ năng giao tiếp của trẻ cho thấy tỉ lệ trẻ đạt yêu cầu chiếm 62,6% trong khi tỷ lệ chưa đạt là 37,4% cho thấy kỹ năng giao tiếp của trẻ đã được hình thành nhưng chưa thực sự đồng đều. Trong các biểu hiện khảo sát, trẻ chủ động giao tiếp với bạn bè và cô giáo có tỷ lệ đạt cao nhất 68%, cho thấy đa số trẻ đã mạnh dạn, cởi mở trong giao tiếp hằng ngày. Bên cạnh đó, khả năng sử dụng ngôn ngữ rõ ràng, mạch lạc của trẻ cũng đạt mức khá với 65%.

Tuy nhiên, các kỹ năng giao tiếp ở mức cao hơn như biết lắng nghe và phản hồi, tự tin thể hiện ý kiến và hợp tác khi giao tiếp nhóm có tỷ lệ đạt thấp hơn, dao động từ 58% - 62%, trong khi tỷ lệ chưa đạt còn khá cao 38% - 42%. Đặc biệt, biểu hiện trẻ tự tin thể hiện ý kiến có tỷ lệ chưa đạt cao nhất 42%, cho thấy nhiều trẻ còn rụt rè, thiếu tự tin khi bày tỏ suy nghĩ của mình.

Nhìn chung, kết quả khảo sát cho thấy kỹ năng giao tiếp của trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi đã được hình thành nhưng chưa vững chắc, đặc biệt là các kỹ năng giao tiếp mang tính tương tác và hợp tác. Điều này đặt ra yêu cầu cần tăng cường các hoạt động giáo dục nhằm phát triển sự tự tin, khả năng lắng nghe, phản hồi và hợp tác trong giao tiếp của trẻ.

Từ kết quả khảo sát thực trạng cho thấy, kỹ năng giao tiếp của trẻ chưa đạt hiệu quả cao do nhiều nguyên nhân khác nhau. Kết quả khảo sát giáo viên cho biết nguyên nhân do chưa thường xuyên tổ chức các hoạt động giáo dục nhằm rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ một cách hiệu quả và bên cạnh đó, việc tạo cơ hội cho trẻ được trải nghiệm, rèn luyện tính tự lập và tự tin trong giao tiếp còn hạn chế, khiến cho một số trẻ còn rụt rè, thiếu mạnh dạn khi giao tiếp. Ngoài ra, giáo viên chưa thực sự quan tâm đến đặc điểm cá nhân của từng trẻ, đặc biệt là những trẻ nhút nhát, dẫn đến việc hỗ trợ chưa kịp thời. Sự phối hợp giữa gia đình và nhà trường trong việc rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ còn chưa chặt chẽ, chưa tạo được sự thống nhất trong giáo dục, vì vậy hiệu quả phát triển kỹ năng giao tiếp của trẻ chưa cao.

2.3. Biện pháp rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi tại Trường Mầm non Hưng Dũng 1

Biện pháp 1: Rèn kỹ năng giao tiếp cho trẻ thông qua các hoạt động giáo dục ở trường mầm non

Hoạt động ở trường mầm non là môi trường thuận lợi giúp trẻ hình thành và phát triển kỹ năng giao tiếp. Giáo viên cần tạo nhiều cơ hội để trẻ được trò chuyện, trao đổi và bày tỏ ý kiến trong các hoạt động hàng ngày như: giờ đón – trả trẻ, hoạt động học, hoạt động góc, hoạt động ngoài trời và các hoạt động vui chơi tập thể. Trong quá trình tổ chức hoạt động, giáo viên khuyến khích trẻ mạnh dạn phát biểu, đặt câu hỏi, tham gia thảo luận và giao tiếp với bạn bè. Đồng thời, giáo viên làm mẫu cách giao tiếp lịch sự, hướng dẫn trẻ biết lắng nghe, biết chia sẻ và hợp tác với người khác. Thông qua đó giúp trẻ phát triển ngôn ngữ, hình thành sự tự tin và kỹ năng giao tiếp phù hợp trong môi trường tập thể.

Biện pháp 2: Tạo cơ hội cho trẻ tự lập, tự tin trong giao tiếp

Tính tự lập là yếu tố quan trọng giúp trẻ mạnh dạn và tự tin khi giao tiếp. Giáo viên cần tạo điều kiện để trẻ được tự thực hiện những công việc phù hợp với khả năng của mình như: tự phục vụ trong giờ ăn, tự sắp xếp đồ dùng cá nhân, tham gia các công việc đơn giản trong lớp học. Khi trẻ được chủ động thực hiện nhiệm vụ, trẻ sẽ cảm thấy tự tin hơn và dễ dàng trao đổi, chia sẻ với cô giáo và bạn bè. Bên cạnh đó, giáo viên thường xuyên động viên, khuyến khích trẻ bày tỏ suy nghĩ, cảm xúc của bản thân trong các hoạt động học tập và vui chơi. Việc tạo nhiều cơ hội cho trẻ trải nghiệm và thể hiện bản thân sẽ góp phần phát triển kỹ năng giao tiếp một cách tự nhiên và hiệu quả.

Biện pháp 3: Quan tâm đến từng cá nhân trẻ, đặc biệt là trẻ nhút nhát

Mỗi trẻ có đặc điểm tâm lý và khả năng giao tiếp khác nhau, vì vậy giáo viên cần quan tâm đến từng cá nhân trẻ, đặc biệt là những trẻ rụt rè, thiếu tự tin. Giáo viên nên thường xuyên trò chuyện, gần gũi để tạo cảm giác an toàn và tin tưởng cho trẻ. Đồng thời, tạo điều kiện cho trẻ tham gia các hoạt động nhóm nhỏ, các trò chơi giao tiếp, đóng vai, kể chuyện hoặc biểu diễn trước lớp để trẻ dần mạnh dạn hơn. Đối với những trẻ có năng khiếu, giáo viên khuyến khích trẻ tham gia các hoạt động văn nghệ, vẽ tranh, kể chuyện... để trẻ thể hiện khả năng của mình và tạo ảnh hưởng tích cực đến các bạn khác. Việc quan tâm và hỗ trợ phù hợp với từng cá nhân sẽ giúp trẻ tự tin hơn trong giao tiếp.

Biện pháp 4: Phối hợp với phụ huynh trong rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ

Sự phối hợp giữa gia đình và nhà trường có vai trò quan trọng trong việc phát triển kỹ năng giao tiếp cho trẻ. Giáo viên cần thường xuyên trao đổi với phụ huynh về đặc điểm, khả năng giao tiếp của trẻ để cùng thống nhất các biện pháp giáo dục phù hợp. Phụ huynh được khuyến khích tạo nhiều cơ hội cho trẻ giao tiếp trong gia đình và cộng đồng như: trò chuyện với người thân, tham gia các hoạt động tập thể, chơi với bạn bè cùng trang lứa. Đồng thời, phụ huynh cần làm gương trong cách giao tiếp, sử dụng lời nói lịch sự và tôn trọng người khác để trẻ học tập và noi theo. Sự phối hợp chặt chẽ giữa gia đình và nhà trường sẽ giúp quá trình rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ đạt hiệu quả cao hơn.

III. KẾT LUẬN

Kỹ năng giao tiếp đóng vai trò quan trọng đối với sự phát triển toàn diện của trẻ mẫu giáo 5–6 tuổi, giúp trẻ mạnh dạn, tự tin và dễ dàng hòa nhập với môi trường xung quanh. Thông qua việc tạo môi trường giao tiếp thân thiện, tổ chức các hoạt động giáo dục phù hợp, tạo cơ hội cho trẻ thể hiện bản thân, quan tâm đến từng cá nhân trẻ và phối hợp chặt chẽ với phụ huynh, kỹ năng giao tiếp của trẻ đã được hình thành và phát triển tích cực.

Các biện pháp này không chỉ giúp trẻ mạnh dạn, tự tin trong giao tiếp mà còn góp phần nâng cao chất lượng chăm sóc – giáo dục trẻ ở trường mầm non. Kết quả nghiên cứu cho thấy việc rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho trẻ cần được thực hiện thường xuyên, liên tục và có sự phối hợp giữa gia đình và nhà trường nhằm tạo điều kiện tốt nhất cho trẻ phát triển toàn diện.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Ngô Công Hoàn (2001), *Giao tiếp và ứng xử của cô giáo với trẻ*, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội 1
 Nguyễn Văn Lũy – Trần Thị Tuyết Hoa (2007), *Giao tiếp với trẻ em*, Nxb Giáo dục, Hà Nội
 Đinh Hồng Thái (2015), *Giáo trình phát triển ngôn ngữ tuổi mầm non*, Hà Nội: Nxb ĐH Sư phạm
 Nguyễn Xuân Thúc (1997), *Tính tích cực giao tiếp của trẻ em mẫu giáo 5-6 tuổi trong hoạt động vui chơi*, Luận án PTS khoa học sư phạm – tâm lý, Hà Nội
 Trần Trọng Thủy (1981), *Giao tiếp với sự phát triển nhân cách của trẻ*, Nxb giáo dục